

Obsah

Content

<i>Ethnographie / Národopis? Moravská lidověda? Etnografický ústav?</i> Čím je Etnografický ústav? (Hana Dvořáková)	10
<i>Ethnography / National Studies? Moravian Folklore Studies? Ethnographic Institute?</i> What does the Ethnographic Institute stand for? (Hana Dvořáková)	10
Příběh domu (Hana Dvořáková)	38
The story of a building	38
Novokřtěnecké (habánské) přibory	42
Anabaptist (Haban) cutlery	42
Džbán kunštátského hrncířského cechu z roku 1657	46
Jug of the Kunštát potters' guild from 1657	46
Talíř s motivem stromu a vročením 1685	48
Plate with the motif of a tree and date 1685	48
<i>Kancionál založený ke cti a chvále Pánu Bohu. Kancionál Martina Bursíka z Kuželova</i>	52
<i>A hymnbook to honour and praise the Lord. Hymnbook of Martin Bursík from Kuželov</i>	52
<i>Pluh, kterým oral sám císař. Josefský pluh</i>	56
<i>A plough used by an emperor. The plough of Emperor Joseph</i>	56
<i>Letitý dřevěný pomocník. Bednářský hoblík z Ladné</i>	60
<i>A historical wooden helper. Barrel-maker's plane from Ladná</i>	60
<i>Pánu Bohu pro potěchu. Kostelní pokrývka z Týnce na Podluží z roku 1764</i>	62
<i>To our Lord for pleasure. Church cover from Týnec in the Podluží region, 1764</i>	62
Džbán s mlynářským znakem z roku 1785	66
Jug with a miller's emblem from 1785	66
Čepák s rychtářskou scénou	70
Čepák (cooling jug) with a scene featuring a magistrate	70
Novokřtěnci a zhotovování střešní krytiny	74
Anabaptists and their approach to roofing	74
Džbán se znakem horníků	78
Jug with a mining emblem	78
<i>Malovaný poklad v každé jizbě. Truhla z dílny Johanna Buriana</i>	82
<i>A painted treasure in every front room. Coffin from Johann Burian's workshop</i>	82

<i>Nalezení sv. Jenovéfy. Podmalba na skle</i>	86
<i>The Finding of St. Genevieve. Reverse painting on glass</i>	86
Dřevěná plastika Moravské orlice	89
Wooden sculpture of the Moravian eagle	89
<i>Truchlivý příběh z Habrovan. Kramářská píseň</i>	92
<i>A mournful story from Habrovany. Broadside ballad</i>	92
Hrnek s motivem Ukřižovaného Krista	98
Pot with the Crucifixion motif	98
Malovaná skříň s jeleny	100
Painted wardrobe with deers	100
Kamnářská plastika lva	103
Lion-shaped stove sculpture	103
Malba na plátně Panna Maria Provodovská	106
Painting on canvas Virgin Maria of Provodov	106
Rychtářské právo	110
Magistrate law	110
<i>Mikuláš z pouti. Forma na perník</i>	112
<i>Saint Nicholas from a fair. Gingerbread mould</i>	112
<i>Krása pro věčnost. Pohřební věnec</i>	115
<i>Beauty for eternity. Funeral wreath</i>	115
Dřevěná plastika Panny Marie	118
Wooden sculpture of the Virgin Mary	118
Výklenkový kachel s reliéfem Panny Marie (Immaculaty)	121
Niche tile with the relief of the Virgin Mary (Immaculata)	121
Montáž v láhvi – Narození Páně	124
Composition in a bottle – Birth of Christ	124
<i>Modrá a bílá. Modrotisková forma</i>	127
<i>Blue and white. Indigo print mould</i>	127
Koutní hrnek s víkem	130
Corner pot with a lid	130
<i>Imala sam miloga... [Měla jsem milého...]. Ženská zástěra z Jevišovky</i>	134
<i>Once I had a lover... Female apron from Jevišovka</i>	134
<i>Dar z lásky z roku 1886. Mandlovací píst</i>	138
<i>A love gift from 1886. Mangle piston</i>	138
<i>Zlatá lázeň: limity ateliérové fotografie</i>	140
<i>Golden bath: the limits of studio photography</i>	140
<i>Ženský kroj z Hošťálkové</i>	142
<i>Female folk costume from Hošťálková</i>	142

<i>...pěknó dceru má, ach, můj Bože, rozbože, kýž mně ju pánbů dá.</i> Dívčí kroj z Brněnska	145
<i>...what a pretty daughter he's got, may the Lord give her to me.</i> Girl's folk costume from the Brno region	145
<i>Mám já miló Hapolenko, prodává v Brně na renko.</i> Drůbežnická krosna z Líšně	148
<i>My sweetheart Hapolenka sells chickens at the market in Brno.</i> Poultry carrier from Líšeň	148
<i>Když se Josef Dřimal ženil.</i> Mužský sváteční kroj z Bezměrova	152
<i>When Josef Dřimal was getting married.</i> Male festive folk costume from Bezměrov	152
Dudy – gajdy	156
Bagpipe – gajdy	156
Jihlavské skřipky	160
Jihlava fiddles	160
Josef Klvaňa a ideál národopisné fotografie: <i>Vždyť co jest popis bez obrázku!</i>	162
Josef Klvaňa and the ideal of ethnographic photography: <i>What would a description be without a picture!</i>	162
Marný sen o nezničitelnosti... Skleněný deskový negativ	166
The impossible dream of indestructibility... Glass plate negative	166
Vějíř na upomínku Národopisné výstavy československé roku 1895	168
Fan commemorating the Czech-Slavic Ethnographic Exhibition in 1895	168
Svícen a krucifix ze stříbřeného skla	172
Candlestick and crucifix of silvered glass	172
<i>Zaspala Anička na bílém fěrtůšku.</i> Slavnostní oděv svobodné ženy z Lanžhota	176
<i>Anička fell asleep on a white apron.</i> Festive garment of a single woman from Lanžhot ...	176
Súsek z Nového Hrozenkova	182
Súsek from Nový Hrozenkov	182
Neznámý autor, neznámá lokalita, datování neurčeno... ..	186
Unknown photographer, unknown location, dating unspecified... ..	186
Mužský kroj ze Starého Hrozenkova	188
Male folk costume from Starý Hrozenkov	188
<i>Parádnice z kraje beze stínu.</i> Ženský kroj z Hanáckého Slovácka	191
<i>Dressed-up girl from the region without a shade.</i> Female folk costume from Hanácké Slovácko region	191
<i>V původní ryzosti a kráse.</i> Slavnostní oděv mladé ženy z Velké nad Veličkou	196
<i>In its original purity and beauty.</i> Festive garment of a young woman from Velká nad Veličkou	196
<i>Doneste nám z pouti...</i> Poutní upomínky	199
<i>Bring us a present from pilgrimage...</i> Pilgrimage souvenirs	199
<i>Panno Maria, pomoz...</i> Voskové obětiny	202
<i>Holy Virgin, please help...</i> Wax offerings	202

Odvrácená strana lidové kultury: sociální fotografie a venkov	206
The dark side of folk culture: social photography and the countryside	206
<i>Půjdem spolu do Betléma. Skříňkový betlém</i>	208
<i>Let us go together to Bethlehem. Cabinet crib</i>	208
„Bio“ hračky minulosti	212
“Organic” toys of the past	212
<i>Poslala nás Smrtonoška pro pár vajec. Smrtonoška z Ořechoviček</i>	216
<i>Grim Reaper sent us for a few eggs... Smrtonoška from Ořechovičky</i>	216
<i>Protože vzdělaná a pokroková žena je nutným předpokladem rozvoje národa.</i>	
Vzorník technik a výšivek spolku Vesna	222
<i>Because an educated and progressive woman is a necessary prerequisite for</i>	
<i>a nation's development. Sample of techniques and embrioderies of the Vesna association</i>	222
<i>Nosím kroje, tím pravím, že jsem Češka. Svéráz a jeho doklady v textilní sbírce</i>	226
<i>I wear a folk costume, thus saying I am Czech. Distinctiveness and its</i>	
<i>evidence in the textile collection</i>	226
Hračky v „národním“ stylu	230
Toys in a “national” style	230
<i>Jestli my se rozlučíme... Kraslice</i>	234
<i>Should we part... Easter egg</i>	234
Erwin Raupp: Morava	237
Erwin Raupp: Moravia	237
<i>Svému milému křtěnci. Památka na křest</i>	242
<i>To my dear godchild. Christening keepsake</i>	242
Josef Braun: podnikatel, mecenáš, sběratel... a amatérský fotograf	246
Josef Braun: entrepreneur, art patron, collector... and an amateur photographer	246
<i>Ustrňte se nad osudem válečných vdov a sirotků. Prádlo z výbavy nevěsty</i>	250
<i>Have a pity on war widows and orphans... A set of underwear from bride's dowry</i>	250
Zdobená forma na máslo	254
Decorated butter mould	254
Figurální úl	256
Figurative beehive	256
Antonín Václavík: prostor pro život	260
Antonín Václavík: a space for life	260
Dětský <i>kanduš</i> z Vlčnova	262
Children's <i>kanduš</i> from Vlčnov	262
Průkopník etnografického filmu: František Pospíšil (1885–1958)	266
Pioneer of ethnographic film: František Pospíšil (1885–1958)	266
<i>Co dokázal mistr sedlářského řemesla. Sedlářský nůž a kleště</i>	270
<i>What a master saddler could do. Saddler's knife and pliers</i>	270

Svět zaniklých (nejen) dětských her	273
The lost world of (not only) children's games	273
<i>Made in CZ: Soustružené hračky</i>	276
<i>Made in CZ: Turned wooden toys</i>	276
<i>Přejem ti, nevěsto, přejem ti štěstí. Svatební koláč z Vojnic</i>	279
<i>We wish the bride happiness. Wedding cake from Vojnice</i>	279
<i>Stála svatba, stála... Svatební prapor z Horácka</i>	283
<i>There, a wedding procession stood... Wedding flag from the Horácko region</i>	283
<i>Ty vínečku ze žitečka... Dožínkový věnec</i>	286
<i>Wreath, wreath, made of rye... Harvest wreath</i>	286
Malované tabule Heřmana Landsfelda	290
Painted boards by Heřman Landsfeld	290
Robert Smetana: stopy ztracené identity	294
Robert Smetana: traces of lost identity	294
Příběh novokřtěnců na Moravě	298
The story of anabaptists in Moravia	298
<i>Hynek Trunda, podkovář JZD. Vývěsní štít</i>	300
<i>Hynek Trunda, a collective farm horseshoer. Signboard</i>	300
<i>Kultura opírající se o lid a vytrysklá z lidu. Kraslice</i>	303
<i>A culture leaning on people and rooted in people. Easter eggs</i>	303
<i>Modrobílá značka: ÚLUV a Etnografický ústav</i>	306
<i>The blue-white brand: ÚLUV and the Ethnographic Institute</i>	306
<i>Čerti idú dědinú. Maska čerta</i>	310
<i>Devils are going through the village. Mask</i>	310
MEMORY. Back to the roots Liběny Rochové	314
MEMORY. Liběna Rochová's 'Back to the roots'	314
Etnografické oblasti Moravy (Miroslav Válka)	318
Moravian ethnographic areas (Miroslav Válka)	318
Mapa slavnostního oděvu zohledňující situaci na přelomu 19. a 20. století (Petra Hrbáčová)	320
Map of a festive garment from the turn of the 19 th and 20 th century (Petra Hrbáčová)	320
Místní rejstřík (Alena Kalinová)	322
Index of places (Alena Kalinová)	322
Jmenný rejstřík (Alena Kalinová)	326
Index of name (Alena Kalinová)	326